

Onesimus: ontvangen als broeder

Wat kunnen we verantwoord zeggen over Onesimus?

Onesimus staat centraal in het verzoek van Paulus aan Filemon en wordt ook genoemd in Kolossenzen. Paulus vraagt dat hij wordt ontvangen als een geliefde broeder. De brieven stellen niet vast dat hij een voortvluchtige was en vertellen niet hoe het uiteindelijk afliep.

Begin bij het verzoek

Paulus beschrijft Onesimus in zeer persoonlijke bewoordingen, legt uit dat hij nuttig is geworden en zegt dat hij hem terugstuurt. Hij biedt aan de verantwoordelijkheid te nemen voor elk onrecht of elke schuld. Deze uitspraken vertellen niets over de eerdere scheiding, stellen geen diefstal vast en geven niet aan hoe Onesimus bij Paulus terecht kwam. Het bekende verhaal van de weggelopen slaaf is een reconstructie en geen episode die in Filemon rechtstreeks wordt verteld.

Bijbelverwijzingen: Filemon 1:10-19

Bronnen: letters

Broederschap in een ongelijke wereld

Het verzoek vraagt Filemon om Onesimus te ontvangen zoals hij Paulus zou ontvangen en hem te erkennen voorbij de categorie slaaf, als een geliefde broeder. Daarmee wordt de verhouding ter discussie gesteld vanuit de verwantschap in Christus. De brief verkondigt niet rechtstreeks de afschaffing van de slavernij en meldt ook geen wettelijke vrijlating. Een verantwoorde lezing erkent het geweld van de slavernij en weigert de onvolledige maatschappelijke uitkomst van de brief om te zetten in goedkeuring van uitbuiting.

Bijbelverwijzingen: Filemon 1:15-21

Bronnen: letters

Een samenhangend maar onvolledig verslag

Kolossenzen noemt Onesimus naast Tychikus en beschrijft hem als iemand uit de gemeenschap van de ontvangers. Namen die in beide brieven voorkomen, verbinden deze brieven met elkaar, zonder dat daarmee één enkele verzending, gelijke koeriersrollen, een reisroute of een gevangenisstad zijn

bewezen. De praktische uitdaging is duidelijk, ook waar de reconstructie open blijft: onthaal moet een erkenning van andermans waardigheid inhouden die iets kost, en mag niet blijven steken in hartelijke woorden die een schadelijke behandeling ongemoeid laten.

Bijbelverwijzingen: Kolossenzen 4:7-9 · Filemon 1:17-21

Bronnen: letters

Bronnen

- [letters] Romans through Philemon; passage references are supplied in each section. <https://ebible.org/web/>

Originele inhoud en illustraties: CC BY 4.0. Bijbeltekst en materiaal van derden zijn uitgesloten.

Pauline Letters · CC BY 4.0 · <https://paulineletters.com/nl/explore/resources/onesimus>